

Šiaulių universiteto Literatūros istorijos ir teorijos katedra 2009 metais

2009 metais Literatūros istorijos ir teorijos (LIT) katedra sėkmingai dirbo mokomąjį, mokslinį, kultūrinį-šviečiamąjį darbą.

Literatūros istorijos ir teorijos katedra kelio-lika metų organizuoja tarpdalykines mokslines konferencijas. 2009 m. gegužės 14–15 dienomis Šiaulių universitete (ŠU) vyko tryliktoji tarptautinė tarpdalykinė mokslinė konferencija „Vardas kultūroje“. Ši konferencija buvo skirta Lietuvos vardo tūkstantmečiui. Konferencijoje dalyvavo 93 mokslininkai iš Lietuvos, Gruzijos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Vokietijos, JAV ir Ukrainos. Dviejuose plenariniuose posėdžiuose ir aštuoniuose sekcijose buvo pristatyti 86 originalūs mokslo-tiriamieji pranešimai iš humanitarinių ir socialinių mokslų sričių. Pranešimus skaitė Lietuvos ir užsienio šalių mokslininkai: Rimantas Balsys (Lietuva), Gražina Kadžytė (Lietuva), Valentina Liepa (Latvija), Fiodoras Fiodorovas (Latvija), Dirk Baldes (Vokietija), Vilija Janušauskienė (Lietuva), Libertas Klimka (Lietuva), Alyssan Taylor Barnes (JAV), Stephen Barnes (JAV), Virginija Balsevičiūtė-Šlekienė (Lietuva), Justyna Prusinowska (Lenkija), Denis Kuzmin (Estija), Kęstutis Šerpėtis (Lietuva), Monika Pokorska-Iwaniuk (Lenkija), Gražina Skabeikytė-Kazlauskienė (Lietuva), Egidijus Mažintas (Lietuva), Ojars Bušs (Latvija) ir kt., ŠU Humanitarinio fakulteto dėstytojai: Arūnas Gumuliauskas, Jolanta Vaskelienė, Kazimieras Župerka ir kt. Šioje konferencijoje pranešimus skaitė ir beveik visi LIT katedros dėstytojai.

2009 m. lapkritį ŠU Humanitarinio fakulteto Lietuvių kalbotyros ir komunikacijos katedros tradicinėje konferencijoje „Tekstas: lingvistika ir poetika 17“ pranešimus skaitė ir LIT katedros dėstytojai Gintaras Lazdynas (pranešimas „Romantinė romano žanro samprata: vidinė ir išorinė formos“) bei Jolita Lukšytė (pranešimas „Moteriškas rašymas Jurgos Ivanaus-

kaitės, Vandos Juknaitės, Ugnės Barauskaitės romanuose“).

Katedros žmonės aktyviai dalyvavo ir kitose konferencijose. Sausį Daugpilio universiteto Humanitarinio fakulteto tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „XIX moksliniai skaitymai“ pranešimus skaitė Vyda Bajarūnienė, Irena Baliulė, Džiuljeta Maskuliūnienė, Jolita Lukšytė.

Irena Baliulė Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto konferencijoje „Socialistinio realizmo klasikai: Kostas Korsakas, Juozas Baltušis, Petras Cvirka“ skaitė pranešimą „Antologija ‘Vėliavos’ (1948): ideologiniai ir literatūros kontekstai“; Dalia Jakaitė skaitė pranešimą „Apie Alfonso Nykos-Niliūno psalmes“ Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto konferencijoje „Alfonso Nykos-Niliūno fenomenas: poetas ir jo pasaulis“. Jolita Lukšytė ir Danutė Bulzgienė dalyvavo konferencijose, organizuotose Liepojos universitete bei Latvijos mokslų akademijoje. Monika Gruslytė ir Juldita Nagliuvienė su pranešimais dalyvavo konferencijoje „Šiuolaikinės literatūros ir literatūros teorijos tendencijos“ Vytauto Didžiojo universitete.

Katedra ir jos žmonės parengė įvairių leidinių, paskelbė mokslinių straipsnių Lietuvos ir užsienio leidiniuose.

Išėjo šeštasis *Acta humanitarica universitatis Saulensis* mokslo darbų tomas „Akmuo kultūroje“ (sudarytoja Džiuljeta Maskuliūnienė). Čia penkiuose skyriuose skelbiami darbai, akmens fenomeną nagrinėjantys įvairiais aspektais (akmuo gamtoje ir istorijoje, akmuo lietuvių literatūroje, akmuo užsienio literatūroje ir kt.). Spausdinami Valentino Baltrūno, Aušros Kairaitytės, Virginijos Balsevičiūtės-Šlekienės, Fiodoro Fiodorovo ir kitų autorių straipsniai. Pasirodė mokslinių straipsnių rinkinys „Pelkė lietuvių kultūroje“ (*Inter studia-*

humanitatis, sudarytojai Vigmantas Butkus ir Rūta Stankuvienė), Irena Baliulė išleido mokomąją kompaktinę plokštelę *Lietuvių sovietinė normatyvinė proza (1940–1956)*. Išleistas ir septintas mokslo darbų *Acta humanitarica universitatis Saulensis* tomas „Europos studijos: demokratijos, totalitarizmo ir autoritarizmo problemos amžių tėkmėje“, kuriame yra Irenos Baliulės („Lietuvių normatyvinė proza: įtakos ir kontekstai“) ir Jolitos Lukšytės („Moteriška literatūra popkultūros vyriškos diktatūros lauke“) straipsniai.

Vytautas Bikulčius paskelbė straipsnių *Literatūroje ir mene, Metuose*, straipsnius „La dichotomie de la narratrice dans le roman de Marguerite Duras *L'Amant* (Studia universitatis Petru Maior. Series Philologia. T. 5. Târgu-Mureș), „Kultūros saulėlydžio ženklai Romano Gary romane *Europa*“ (*Darbai ir dienos*, 2009, t. 51). Džiuljeta Maskuliūnienė savo straipsnius spausdino *Metų* žurnale, mokslo leidiniuose užsienyje – Lenkijoje, Latvijoje, Prancūzijoje, Rumunijoje (pavyzdžiui, „Retorika XIX a. lietuvių literatūroje“ paskelbtas Poznanės universiteto leidinyje *Perspectives of Baltic Philology*).

Katedros dėstytojai visus metus rašė ir publikavo straipsnius *Gimtajame žodyje* (su rubrika „Literatūros tyrinėtojai mokytojui“), skaitė paskaitas mokytojams ir bibliotekininkams, dalyvavo mieste ir apskrityje literatūrinuose renginiuose. Dalia Jakaitė ir Džiuljeta Maskuliūnienė aktyviai bendradarbiavo su Šiaulių dramos teatru, vykdant projektą „Gyvasis žodis“. Irena Baliulė, Džiuljeta Maskuliūnienė, Danguolė Šakavičiūtė yra Tarptautinės vaikų literatūros organizacijos IBBY Lietuvos skyriaus narės, šiomet jos vėl skaitė pranešimus tradiciniuose Prano Mašioti skaitymuose, Džiuljeta Maskuliūnienė parengė interviu su profesoriais Kazimieru Župerka ir Danute Klumbyte *Rubinaičio* žurnalui.

Gana aktyviai LIT katedros dėstytojai 2009 metais važiavo skaityti paskaitų į užsienio universitetus pagal *Erasmus* programą: Džiuljeta Maskuliūnienė – į Švedijos Stokholmo ir Slovakijos Banskos Bystricos Matej Bel universi-

tetus; Irena Baliulė – į Daugpilio, Dalia Jakaitė – į Latvijos universitetą Rygoje.

Dar viena LIT katedros tradicija – seminaras „Tekstų skaitymai“ (seminarą kuruoja LIT katedros vedėja Džiuljeta Maskuliūnienė). 2009 metais vyko 10 seminarų. Jau susiklostė ir seminarų tematikos tradicija: katedros žmonės supažindina su savo moksliniais tyrinėjimais (šiais metais pranešimus skaitė Gintaras Lazdynas, Dalia Jakaitė, Vyda Bajarūnienė); į seminarus kviečiami užsienio mokslininkai, atvykę į fakultetą. Pranešimus skaitė: Gvidas Vainorius SJ, Lojolos universiteto Čikagoje filosofijos magistras („Apie tiesą Iris Murdoch tekstuose“), dr. Patrik Chura iš JAV Akrono universiteto („Henris Toro: Romantikas. Matininkas“). Seminarų metu pagerbiami katedros jubilatai. Birželį seminare profesorius habilituotas daktaras Pranas Gražys, šventęs 80 metų sukaktį, skaitė paskaitą „Epocha ir vieno žmogaus gyvenimas...“ Jau tapo tradicija, kad vieną seminarą rengia Literatūrologijos studijų programos antrojo kurso magistrantai. Kovo mėnesį magistrantai pakvietė į diskusiją „Ar tikrai 2008-ieji buvo skaitymo metai“. 2009 metų „Tekstų skaitymai“ baigėsi susitikimu su Jonišio literatų klubo „Audruvė“ kūrėjais Šiaulių universiteto bibliotekoje.

Kiti svarbūs katedros kronikos faktai: į ištesintą doktorantūrą Vytauto Didžiojo universitete įstojo Monika Gruslytė, Vilniaus universiteto doktorantūroje sėkmingai studijuoja Ramūnas Šilis.

Šiaulių universiteto Literatūrologijos studijų programos magistrantė Rima Babelytė gavo Povilo Višinskio stipendiją, o Literatūrologijos studijų programos pirmojo kurso magistrantas Artūras Šeškus – Pranės Masiokaitės-Visockienės stipendiją. Tai tradicinės stipendijos, kuriomis įvertinami geriausi studentai humanitarai.

Kaip minėta, katedros žmonės kviečiami talkinti įvairiuose Šiaulių miesto ir rajono kultūros darbuose. Antai Džiuljeta Maskuliūnienė dirbo Zigmo Gėlės bei Augustino Gričiaus premijų skyrimo posėdžiuose (Zigmo Gėlės premija skirta poetui Gvidui Latakui, o Augustino Gričiaus – prozininkei Astai Plechavičiūtei); tradi-

ciškai dėstytojai kviečiami į Šiaulių apskrities Povilo Višinskio biblioteką vertinti moksleivių pasirodymų Knygų pristatymo konkurse (I. Baliulė, Dž. Maskuliūnienė) ir kt.

Birželį po visų rimtų darbų vėl keliavome. Šiais metais vykome į Vilnių, Europos kultūros

sostinę. Paprastai Vilniuje lankomės darbo reikalais, o šį kartą su profesoriumi Libertu Klimka pasivaikščiojome po Vilniaus senamiestį, pasiklausėme įdomių istorijų ir legendų, aplankėme rašytojų memorialinius butus Pamėnkalnio gatvėje.

Irena Baliulė